

Obvestilo za javnost - 6.11.2012

Napoved poostrelega nadzora nad izvajalci del v gozdu

Slovenija je zelo gozdnata in z lesom bogata država. Gozdarstvo predstavlja v Sloveniji dejavnost, v kateri je zaposlen sorazmerno velik del aktivnega prebivalstva in to število se v zadnjih letih stalno povečuje. V začetku leta 2012 je bilo tako skupno število zaposlenih v gozdarstvu 1549, od tega 1322 delavcev pri pravnih osebah in 227 delavcev pri fizičnih osebah. Samozaposlenih delavcev je bilo skupno 755, od tega kmetov 257, ostalih pa 498. Ravno tako pa delo v gozdovih predstavlja dohodek tudi marsikateremu kmetu ali fizični osebi.

Zaradi povečanja števila smrtnih nezgod pri delu v gozdu v preteklem letu in tudi letos, smo se odločili za poostren nadzor spoštovanja zakonodaje s področja varnosti in zdravja pri delu v dejavnosti gozdarstva. V lanskem letu se je pri delu v gozdovih smrtno poškodovalo skupaj 21 oseb, od tega je bilo 18 oseb v zasebnih gozdovih, trije pa so umrli kot profesionalni izvajalci del in zaposleni pri pravnih subjektih.

Zaradi velikega števila dni z lepim vremenom v lanskem letu so se dela v gozdu lahko opravljala brez večjih prekinitev skozi celotno leto, kar pomeni veliko število delovnih dni in s tem tudi večja možnost nastanka nezgode pri delu, istočasno pa tudi večja obremenitev samih delavcev. Delodajalci prav tako ne morejo prepričati, da njihovi sekači ne bi delali tudi v popoldanskem času in v prostih dneh v zasebnih gozdovih, kar pa seveda še povečuje njihovo obremenitev. V letu 2011 je bil Inšpektorat RS za delo obveščen o 137 nezgodah pri delu v gozdarstvu, od tega jih je bilo 6 hujših in 3 smrtne. V letu 2010 je bilo na inšpektorat prijavljenih 177 nezgod, od tega 10 hujših in nobene smrtne nezgode. Dve smrtni nezgodi sta se lansko leto zgodili pri delodajalcih v gozdnih gospodarstvih, ena pa pri samostojnem podjetniku. Smrtne nezgode se v gozdu dogajajo kljub temu, da so delavci dobro poučeni in opremljeni z visoko kakovostno osebno varovalno opremo, saj je vsaka situacija pri podiranju drevesa malo drugačna in je treba položaj skoraj vsakega drevesa posebej preučiti in se odločiti za ustrezen način podiranja, pri tem pa prihaja tudi do veliko naključnih situacij, ki jih je včasih težko ali pa tudi nemogoče predvideti (nenaden sunek vetra, suhe veje, ki jih ni mogoče videti, že prej poškodovano drevo od prejšnjega podiranja, ipd.).

Preverjanje usposobljenosti za varno in zdravo delo je zelo pomembno za vse izvajalce del v gozdovih. Ker želijo delavci storiti kar največ v čim krajšem času, ti pogostokrat opuščajo varnostne ukrepe varnega podiranja in spravila. Pogosto opuščanje varnostnih ukrepov pa je tudi posledica dolgoletnega dela in rutine posameznih delavcev ter razmišljanja, da se pa njim dejansko ne more nič zgoditi. Dogaja se tudi, da so sekači manj previdni pri drevesih z manjšim obsegom in podirajo samo s podžagovanjem brez zaseka, ki usmerja padec drevesa. Tudi v takih primerih so se že zgodile težje nezgode. Poleg tega pa ne smemo pozabiti tudi na razne gobarje in naključne sprehajalce v gozdu ter seveda sodelavce, katere morajo sekači s klicem opozoriti na padajoče drevo. V nevarnosti pa niso samo sekači. Traktoristi pri vlačanju lesa zaradi hitenja velikokrat pospešijo samo vožnjo, kar je že bil vzrok za prevrnitev. Traktoristi morajo paziti pri privlačenju lesa, da ne stojijo preblizu tovora, kar ima lahko posledico zloma noge. Kadar se podrto drevo obesni na drugo, sekači namesto tega, da bi tako drevo potegnili na varen način s traktorjem ali vitlom, kar vzame le nekaj več časa, začnejo podirati spodnje drevo,

naslonjeno pa pri tem lahko pade v nepredvideno smer, kar je že povzročilo tudi smrtne nezgode.

V zadnjem času se je povečalo število samostojnih podjetnikov, ki se ukvarjajo s sečnjo in spravilom lesa iz gozda, od tega jih je veliko tudi samozaposlenih. V gozdu pa po pravilniku zaradi nevarnosti delavci ne smejo delati sami. To je eden od razlogov za povečano število inšpekcijskih pregledov pri samostojnih podjetnikih, nadalje so ti delavci večkrat tudi slabše opremljeni z osebno varovalno opremo in nimajo ustrezne strokovne izobrazbe. Vsi delodajalci, ki ne spoštujejo zahtev s področja varnosti in zdravja pri delu v gozdu, se zanašajo tudi na to, da jih je večinoma v gozdu zelo težko najti, predvsem v večjih strnjjenih gozdovih in tako tudi obstaja večja verjetnost, da jih pristojni inšpektorji ne bodo našli. Zato smo na inšpektoratu pridobili GPS napravo za lažjo orientacijo v gozdu, predvsem pa bomo tudi v bodoče še tesneje sodelovali z Inšpektoratom RS za kmetijstvo, gozdarstvo, hrano in okolje (gozdarsko inšpekcijo) in Zavodom RS za gozdove.

Zaradi slabših razmer v gospodarstvu, zaradi izgube zaposlitve in pa manjše cenovne vrednosti lesa na inšpektoratu opazamo, da opravljajo dela v gozdu pogosto tudi sami lastniki gozdov, nekateri od teh imajo sečnjo in spravilo registrirano kot dopolnilno dejavnost na kmetiji. Pokazalo se je, da so ravno ti slabše opremljeni z ustrezno osebno varovalno opremo, če pa to opremo imajo, pa jo velikokrat sploh ne uporabljajo. Tudi strokovna usposobljenost teh oseb velikokrat ni ustrezna. Za žično spravilo morajo imeti delavci ustrezen certifikat o nacionalni poklicni kvalifikaciji, za sečnjo in spravilo pa četrto raven izobrazbe s področja gozdarstva ali pridobljen ustrezen certifikat o nacionalni poklicni izobrazbi, katero si pridobijo na ustrezni priznani šoli oziroma izvajalcih s potrjenim programom. Strokovno usposobljenost lahko preverja tako inšpektor za delo po pravilniku o varstvu pri delu v gozdarstvu kot tudi gozdarski inšpektor po pravilniku o minimalnih pogojih, ki jih morajo izpolnjevati izvajalci del v gozdovih.

Samostojni podjetniki, ki so samozaposleni, delajo v gozdu sami, kar je v nasprotju z varnim delom in seveda zakonodajo – Pravilnikom o varstvu pri delu v gozdarstvu, ki določa, da morata biti na delovišču vsaj dva delavca v vidni ali slišni oddaljenosti. Kot opravičilo ti delavci pogosto pojasnjujejo, da vzamejo s seboj sorodnika, z namenom, da niso sami v gozdu, ali pa da gre za medsosedsko pomoč, kar pa seveda tudi ni. Takšni ljudje so večinoma strokovno neusposobljeni, neopremljeni z ustrezno osebno varovalno opremo, nimajo opravljenega preizkusa usposobljenosti (teoretičnega in praktičnega) iz varnega in zdravega dela, prav tako pa se pojavlja vprašanje zaposlovanja na črno.

V pravilniku o minimalnih pogojih, ki jih morajo izpolnjevati izvajalci del v gozdovih, je poleg ostalega navedeno, da morajo izvajalci del v gozdarstvu izpolnjevati poleg strokovne usposobljenosti, tudi usposobljenost za varno delo in imeti tehnično opremo, ki zagotavlja varno delo, kar nadzira gozdarska inšpekcija. Zaradi mnogih skupnih področij in seveda boljše učinkovitosti, v zadnjem času tesneje in še bolje sodelujeta inšpekcija za delo in gozdarska inšpekcija. **Sodelovali bosta tudi v poostrenem nadzoru, ki bo začel teči 12.11.2012 in se bo izvajal do 31.01.2013.** Naš namen je seveda izboljšati varno delo v gozdu in s tem posledično zmanjšati število vseh nezgod pri delu, še posebej pa težjih in smrtnih, zato na poostren nadzor vnaprej opozarjamo.

Franc Rančigaj
Glavni inšpektor RS za delo